

Ára 800 korona

HAJDUFÖLD

1924. év március 15.

SZOMBAT

Debreczen, VI. evf. (63.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
MELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 12000 K
EGYES SZÁM ÁRA 800 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁR-V. BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Március 15

A természet ébredésének kezdete és az elnyomott népek felszabadulása a hordozott iga alól valami csudálatos véletlen folytán egybeesik március 15-én azóta, mióta egyfelől az ókori Roma szenátusában meggyilkolták a köztársaság letelepítőjét, Julius Caesart, s másfelől nálunk 1848-ban megcsinálták e napon véreinkül az újjászületés nagy munkáját. Tavasz kint, szerteszét a külső világban, ébredés és feltámadás bent, a lelkünk legmélyén: ez a feltámadó látvány és mámorosító értelem páros hatása nyugtázza le az ünneplő magyarságot március idusán. Csillag remények, biztató látomások, tündérszerű álmok egy szebb, jobb, boldogabb jövődőről, melynek — úgy érezzük — már meg is értük az első napját, tehát valóság és tény a hitünk, az ábrándunk, — ez a március 15-ének a lényege. Nem pusztán és üres megemlékezés, felelevenítés a múlt hősi és lelkesítő cselekedeteinek, nem megszokott emlékünnepe, hanem vigadozás és gazdag örömehevülés egy megindult eszelekvési folyamat elején, első jelenete egy hosszú, derült kimenetelű színjátéknak, tényleges utrakelés az igéret földjére...

És ettől a reménytől évről-évre mostanában mindig messzebb távolodunk. Hova tovább nem a jövő loga lesz a március 15-ike, hanem a múlt megszokott vörösbetűs napja. Nem előre nézegetünk sugárzó tekintettel, hanem visszafelé nézünk, a régi diésőségünk felé. Nem ég felé törünk sasszánnyakon, hanem mindjobban belesüppedünk a föld porába, olykor-olykor szennyes sarába. Maholnap leszorít a magyar nép a cselekvés teréről és bóbiskoló törődöttséggel köszönhet a tettek felpirosító hajnalának, akár csak egykor Petur ban és a többi békételek: „Aludjunk! Jó éjszakát!”

Ha széjjel nézünk a csonka hazában és túl a demarkációs hazug határokon, akkor a tapasztalható sivárságok, lezüllesztések, bűnhalmazok, rothadások és aljasságok láttára aligha gyulhat igaz öröm e mai napon egyetlen magyar szívből is. Hiába ragyog a nap tüzes verőfénye, hazugnak tartjuk a tavasz kibontakozását. Hiába omlott le egykoron e napon egy világbirodalom trónja a letiport népek üdvéért és jóléte végett: ma száz és ezer más hatalom gázolja le és szipolyozza ki az emberek száz millióit. Hiába haragoltak el kelettel nyugatig a szabadság, egyenlőség, testvériség szent eszméit, soha annyira vissza nem éltek az ideálokkal, mint napjainkban. Van e hát valamire kiút? Van. Nem tudjuk, de hisszük egy jobb korszak eljövételét, mely után buzgón epedez százezrek ajkán a mi nemzeti imánk. Nem vagyunk képtelenek azt elhinni, bármilyen sötétek, kétségbeesettek, vigasztalanok is a

tények, hogy mi már, az egész magyarság a maga egyetemében a sírhoz járó volna. Ellenben valljuk rendületlenül, hogy megvirrad még nekünk is valaha; ha sokára is, de egyszer bizonyosan. Talán nekünk, ennek az egész bűnös nemzedéknek, el kell tűnnünk és majd az utárunk jövők, a mai ifjuság váltja valóra a

szépséges, tüzes, magyar nemzeti álmokat? Talán nem is egy, de több nemzedék fog hiába sírni és panaszkodni a hosszú magyar éjszaka miatt, míg végre feldereng egy új nap szürkülete? Ki tudja ezt? De hiszünk mindnyájunknak kell és e hittel kell ma is ünnepelelnünk!
Dr Bessenyei Lajos.

Tiéd vagyok, tiéd hazám,
E szív, e lélek,
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnék.

Petőfi Sándor.

A kisantant aláírta a kölcsön jegyzőkönyvét

Páris, március 14. Havas. Genfben Cseh-szlovákia, Románia és Szerbia képviselői ma aláírták a Magyarország pénzügyi újjáépítéséről szóló terv jegyzőkönyvét. (MTI).

A német választások

A német választási harcban mintegy két tucat párt fog fellépni, külön listával. Tulajdonképpen jelentősége természetesen csak annak a 11 pártnak van, amely már a birodalmi gyűlésen képviselve volt. Míg a többi kisebb középosztály, vagy hivatalnokpárt, akik aligha fognak sikert aratni. A demokrata platform így hangzik: *Erős kö értelabor.* A választások május 4-én, vagy 14-én lesznek. Az első jelekből már is megállapítható, hogy a nemzeti pártok fölülnyes győzelmet fognak aratni.

A baloldali pártok, különösen pedig a szociáldemokraták elvannak kétségbeesve a megsemmisítő vereségükre.

Harc a szerb-bulgár határon

(A Hajdúföld sajtó tudósítójától.)

Belgrádi híradások szerint az elmúlt nap egy hatalmas bulgár komitációs csapat megtámadta Gorni Trogercet. A közég lakói és az ott állomásozó szerb zászlóalj heves éjjeli harc után visszaverték a támadókat. Ujabb jelentések megerősítik azt a korábbi híradásunkat, hogy bulgár részen lazás készülődés folyik. Az operációs központ Petricsben és Kusatendzsilben van.

A szerb kormány természetesen nagy ijedelemmel szemléli ezeket az eseményeket és a belgrádi kormány Radics szófiai követ jelentései alapján már tárgyal a Bulgária ellen indítandó akcióról.

A márciusi zászló

(16) Márciusi álmok szépséges ünnepe nem érkezett meg hozzánk a magyar tavasz. Megtépett vágyaink öreg jegykendőjét, a háromszínű zászlót fagyos szelek fujják. Ebben a szélben egy haldokló nemzet kiáltja szét az ő feltűző banatát, idegen rablóknak korbácsolásait hirdeti a hangja és szárnyain száguld a rabságban élők örök, nagy sóhaja. Ki látott ilyen szomorú márciusot?

A magyar szabadságeszme ezerszer megalázott szimbóluma: a Kossuth-zászló ma is csak megjelent. Rongyokra foszlott szövetén keresztül magyar reményesség mosolyog le róla és úgy állja ma is a szelek viharát, mint hetvenhat évvel ezelőtt, a szabadság márciusán.

Sokféle március szeszélyes szelme fujta meg már a Kossuth lobogót: átszantott rajta az elnyomtatás fekete márciusa, azután jött a háborús március, mely a Doberdó véreben fűrésztette meg drága, szép szövetét. Hegycsucsoknál magasabban lengett, mikor a vörös március gyilkos forgószéle a sárba ragadta magát, de a márciusi zászló megtépetten is tovább lobog.

Mit érzel magyar, a márciusi zászlók szent lobogása alatt? Érzed-e annak a régi márciusnak tavaszi melegét? Hallod-e Petőfi imádságos szavát a lelkedből kifakadni és látod-e Kossuth Lajost a magyar regiment élén a márciusi zászlóval örök diadalra menni? Mert ha nem érzed a tavaszi szélnek régi simogatását, nem hallod Petőfit és nem látod a te glóriás zászlóvivődet, akkor már nem érzel többé hazaszeretetet sem és csak az internacionális gyalázatos hangjait hallod és azzal a regimenttel haladsz, mely a márciusi zászló meggyalázásával hívogat idegen árulók rothadt csapatába.

Március tizenötödikén milyen lélekkel mégy ki az utcára debreceni magyar? Meg mersz-e, állani Kossuth szobra előtt és fel mersz-e nézni a magyar lobogóra? *Te, aki térted, hogy a gyilkos forradalom nemzetközi kalandorai cégerül használják a magyar szabadságharc szentséges szimbólumát és Te, aki térted, hogy Kossuth zászlónak nevezzek a hazadrulás vörös szegyen-rongyát, milyen érzéssel jössz ma ünnepelelni?*

Bűnbánó érzéssel, erős fogadással jöjjél: esküdni jöjjél a márciusi lobogóra, mert ez a zászló a szétépett Magyarország halotti szemfedője, feltámadásunk jegykendője és bölcsőtakarója a jövő Magyarországnak.

Jöjjél tehát egy örök esküvésre, mert a magyar Isten is tenéked hagyta ezt a szent lobogót: neked kell vinned ünnepi lobogással a nagy hegyek felé, hol ezerszázados óriás határok várják néma megadással — új diadalra a márciusi zászlót.

Átkozott légy, ha még egyszer el ejted ezt a lobogót!

Április 1-ig meg kell fizetni a felemelt házbért

(A Hajdúföld tudósítójától.) A legutóbb kibocsátott lakbérrendelet kapcsán a debreceni háztulajdosók egyesületétől kapott információk alapján körbírjuk, hogy azokban a városokban, ahol vízszolgáltatási és csatornázási díjakat az 1917-ben érvényben volt szabályrendelet szerint a bérlők tartoznak fizetni, ott a lakbér százszázalékkal emelhető. Azt, hogy vajon Debrecen ezek közé a városok közé fog-e tartozni, későbbi időpontban a népjóléti miniszter állapítja meg.

Közölte továbbá az egyesület, hogy a bérlők a megállapított emelést

április 1-ig felhívás nélkül

tartoznak megfizetni.

A fizetendő bértöbbletek után járó kincstári haszonrészcsedés a bértöbblettel egyidejűleg fizetendő, valamint a bértöbblet után megillető házmesteri és egyéb díjak is.

A szemétkihordásért bérlő a lakás első szobája után havi 1000 koronát, minden további szoba után pedig 500 koronát köteles fizetni.

A Késes-utcai családi dráma áldozata felgyógyult

(A Hajdúföld tudósítójától.) Jelentette volt a Hajdúföld azt a családi drámát, amely a közelmúltban játszódott le Késes-utcan. Vékony István, egy pincér felesége elvágta egy borotválóval alvó férje nyakát. Az asszony azt állította, hogy közös elhatározással akartak az életüktől megválni, azonban férje megakadályozta abban, hogy ő is elvágassa a nyakát. Ezzel szemben a férj azt állította, hogy szó volt ugyan az öngyilkosságról, azonban ő tiltakozott a terv ellen.

Vékony Istvánt a gyors orvosi se-

gítség és a gondos ápolás megmentette az életnek

s gyógyultan hagyta el a kórházat. Vékonyt most szembesítették letartóztatásban levő feleségével. Az assz-

Nyolc óras üléseken tárgyalják a pénzügyi javaslatokat

Kormánypárti szónok a pénzügyi politikáról Pesthy Pál lemondott a nemzetgyűlési alelnökségről

A nemzetgyűlés mai ülését egy-egyed 12 órakor nyitotta meg Szcitovszky Béla elnök. Az elnöki előterjesztések után Rubinek Istvának a 8 óras ülésekre vonatkozó indítványa feletti határozathozatalára került a sor.

A Ház többsége az indítványt elfogadja.

A legközelebbi ülés már 8 óras lesz.

A valorizációs törvényjavaslat tárgyalására térnek át.

Gögey István: Elismeri, hogy a pénzügyi kormányzatunknak voltak hibái. A korona zuhanásának azonban egyik fő oka az, hogy a termelésben a háború és a forradalmak következtében valóságos anarchia következett be. A forradalom után a spekuláció állandóan módot keresett arra, hogy miképpen tudna munkanélkül vagyontra szert tenni. Megkezdődött az ország kifosztása. Iparcikkinket poton pénzzen vásárolták össze és szállították ki az országból.

Fantaszlikus jövedelmeket szereltek

ezen a réven. Ami a legutolsó koronaromlást illeti, elismeri, hogy Kállaynak az a kijelentése, hogy a koronát le kell szállítani 00.3ról 000.18-ra, olyan alkalom volt a spekulációnak, amelyet természetesen kihasznál. Ugy tudja, hogy a kormány a részvényt papírokat is megakarja adóztatni. Szerinte ez nem

szony, aki egy beteg idegzetű nő begyomását kelti, a szembesítésnél állandóan azt hajtogatja, hogy azért követte el tettét, mert nagyon szereti a férjét. Az asszony ellen folyik a büntető eljárás.

volna helyes, mert a részvénytársaságok képtelenek arra, hogy milliárdokat fizessenek be az állampénztárba. Az átmeneti időre a kormány-nak körülbelül 60-80 millió aranykoronára volna szüksége. Ezt az összeget

az iparvállalatokra kellene kivonni.

Örömmel látja, hogy a gazda- és iparostársadalom egyaránt sietett a jegybank alaptőkájének jegyzéséhez. A valorizáció kérdésével kapcsolatban megjegyzi, hogy annak már eddig is sok előnyét látta az ország. Nagy baj azonban, hogy a

takaréktörvény kiszámítása labilis alapokon nyugszik.

A kényszerkölcsönös foglalkozik ezután. Lehetetlenség, hogy a vagyontalan emberekre milliós összegeket rójjanak ki. Szükségesnek tartja, hogy ha már valorizálunk, akkor ugyanezen az alapon helyezzük a jövedelmét is. A javaslatot elfogadja.

Rákóczi Ferenc: Alkotmányjogi szempontból bírálja a kormány intézkedéseit. Hangsúlyozta, hogy a jobboldalon is élesen bírálták a kormányt. Csontos is azt mondta, hogy sokat beszélhetne, de nem teheti. Jöjjön tehát erre az oldalra és mondja meg, mi faj neki.

Csontos: Elmondanám, hogy mi faj, csak

az a baj, hogy ott igen vegyes a tatarság.

(Viharos derűtség.)

Rákóczi: Határozati javaslatot nyújt be, hogy a valorizációs javaslatot átdolgozás céljából küldjék vissza az albizottságokhoz.

Plekter Emil szólal fel. Nemcsak a pénzügyminisztert, hanem az egész kormányt felelőssé teszi a gazdasági válságért. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök ezután bemutatja Pesthy Pál levelét, amelyben igazságügy-miniszterré történt kinevezése folytán lemond a lelnöki tisztéről.

Ülés vége fél 8 órakor.

Főiskola

Az Egyetemi Kör rendkívüli közgyűlése. A debreceni Egyetemi Kör március 17-én délután fél 5 órakor a Kollégium dísztermében rendkívüli közgyűlést tart. Az elnökség fel-szólítja a Kör tagjait, hogy esedékes tagsági díjaitk fizessék be szavazati joguk megővése végett. Indítványok 4 nappal a közgyűlés előtt írásban a főtitkárhoz nyújtandók be.

Tanulmányut Olaszországba. Mimi értesünk, a debreceni egyetem dr. Mileker Rezső és dr. Hankss János egyetemi tanárok vezetésével május első felében két hétre terjedő tanulmányutat tesz Olaszországba. Az uton, melynek legfőbb állomásai: Triest, Velence, Firenze, Róma, Napoly, elsősorban az egyetem földrajz szakos és francia szakos hallgatói vesznek részt. A tanulmányuton kivételes esetben más érdeklődők is résztvehetnek. Felvilágosítást a nevezett professzorok adnak. Dr. Mileker Rezső napokint 11-12-ig a földrajzi intézetben, dr. Hankss János 10-11-ig a bölcsészeti dákani hivatalban: Kollégium, I. emeleten fogad.

Legközelebb a Hajdúföld apróhirdetéseit

Az 1848 március 15-iki események hatása Debrecenben

(Folyt.)

Debrecenben a március 19-iki közgyűlés az első felelet a pesti, pozsonyi és bécsi eseményekre. Másnap újabb hírek és most már rendeletek is érkeztek, melyek a közgyűlés újbóli összehívását tették szükségessé. E március 20-án tartott közgyűlésen ismét nagyszámú hallgatóság vett részt.

A város egyik országgyűlési követének, Sápó Sámuelnek a tudósítását tárgyalták először, a másik követ Komlóssy László az országos küldöttséggel, mint annak tagja Bécsbe utazott. A közteherviselés, az örökültség és az országgyűlés többi javaslatait, valamint annak hitét, hogy Kossuth Lajost a pozsonyi polgárság az országgyűlési ifjuság vezetésére alattfaklyás zenével tisztelte meg, „örömmel-jelzésekkel és helyeslésekkel fogadták.”

Tárgyalták a helytartótanács március 16-án kelt rendeletét, melyben a pesti március 15-iki befejezett tények után a helytartótanács is bevezeti az ideiglenes sajtószabadságot, miután a tapasztalt nyugtalanság és felingerültség öregbűlése s további terjedése esetében honunk egyéb részeinek is csendháborgatástól tartani lehet. A közgyűlés örömmel hallgatta meg a rendeletet, mert tegnapi határozatát, mellyel a könyvnyomdat felszabadította, „a kormányzék által megelőzőleg helyeseltetve látja”. Így fejezik ezt ki a helytartótanácsához a közgyűlés határozata alapján szerkesztett kérel-

műben, melyben az ideiglenes sajtó esküdtörvény — a 20-iki közgyűlés több taggal kiegészítette — megerősítését kéri.

Tárgyalták a nemzetőrség megszerzésére kiküldött bizottság jelentését, mely szerint az őrséget egyeből hiány csak a városban találhatók 600 darab régi és hasznavehetetlen puskával tudnák felfegyverezni. A helytartó tanácsához fordultak 1500 darab szuronyos puskának, 400 darab pisztolynak és 100 darab huszárkardnak az országos fegyvertárból való kiutalásáért. Végül örömmel üdvözlésükkel vették tudomásul az udvari kincstár rendeletét, melyben öfélése az Ausztria és Magyarország közötti határvám eltörléséről intézkedett.

A közgyűlés állott tehát Debrecenben az események élére. Ebben megnyugodott a lakosság is, erőszakos tettek nem ragadták magát. Elénk figyelemmel kísérték a fejlődő eseményeket, együttérzett azokkal és lelkesedett az új hajnal hasadásának.

Március 21-én újra közgyűlést tartottak. Felolvasták a követi karnak március 14-én szerkesztett, a történelemben jól ismert terjedelmes nyilatkozatát, melyben az eddig elért eredményekről számolnak be közvetlenül a bécsi küldöttség elutazása előtt s kijelentik az ország előtt, hogy most már határozott lépéseket kívánnak. A közgyűlés már 19-én kifejezte és tudatta az országgyűléssel iránta táplált tökéletes bizodalmat, tiszta érzelmét és ragaszkodását, most egyszerűen tudomásul vette a nyilatkozatot.

Most került felolvasásra Komlóssy László városi követ levele, melyben az országgyűlési küldöttség bécsi útját, a virágessóval való fogadtatást, Kossuthnak csodálatos népszerűségét a bécsi körnél, a nádorral folytatott tárgyalásokat, a királyi kihallgatást, Batthyány Lajos miniszterelnöki kinevezését és az ő személyes élményeit írta le bő és színes tollal.

E ma is érdekes és történetileg is becses levél felolvasását több ízben szakította meg az öröm viharos nyilvánítása. Ennekutána elhatározták, hogy a királyhoz és a nádorhoz haláliratot, gróf Batthyányhoz örömmel üdvözlőt, Kossuthhoz pedig köszönő iratot intézzenek. E levelek tényleg el is mentek.

Elhatározták egyúttal, hogy Barabás Miklóssal, a nagy festőművésszel megfestetik a nádor, Batthyány és Kossuth életnagyságu arcképeit.

E határozatot tudatták a városi követekkel és utasították őket, „miserint a fent tisztelve említett nagy férfiaknál személyesen udvarolván, a szükséges kegyelmet, illetőleg engedelmet kinyerjen igyekezzenek.” E szép gondolat azonban csak gondolat maradt, a röviddel ezután következett időkben el kellett hallgatni az ilyen terveknek.

Végül felolvasták Batthyány miniszterelnök első körlevelét, melyben kinevezését, kormányzása alapelvét tudtja s a polgárságnak az időkhez mért megfelelő megatartását kéri. A város érdemes, öreg főbírája Poroszlay Frigyes állott szólasta ezután, hogy ő benne a becsület szándék meg van,

de a feladatnak csak az összes lakosság közremunkálásával felelhet meg, ezért kéri a közgyűlés segítségét és békességre, engedelmessegre inti a városi közönséget, „melynek szelid és csendes jelleme országszerte eszméretes.”

Egyhangulag ajánlotta fel a közgyűlés a kért segítséget Poroszlaynak. Az ősz főbíró mellett, ki a szabadságharc idején és az abszolutizmus éveiben mint a város polgármestere, hazafias lélekkel, de kivételes körültekintéssel állott a város élén, egy választmányt állítottak össze, feladatául adva, hogy a köznépet a mostani országos események felől hirdetések és más célszerű intézkedések által kellőleg világosítsa fel.

Igy folytak és fejlődtek tovább a márciusi események, melyeket mint látjuk, Debrecenben is lelkesedő, hazafias szívet fogadott a magyarság. Az új korszak hajnalhasadásának első sugarai itt is lángrahevítették a lelket, mellé állott Debrecen azonnal az ügynek, mely a magyarságnak sok százados szenvedés után lendületes jövőt ígért. A márciusban kinyitott nagy nemzeti öröm azonban korán megfagyott, a békés reformok szavát a csatazaj váltotta fel s egy évvel később a szabadság születését Pest és Pozsony és még sok magyar város lakossága csak lelkeben, az ellenséges fegyverrel vigyázva csak titokban ünnepelhette meg, a nemzet jobbjai és országgyűlése pedig számúzetésben itt, Debrecenben.

(Vége.)

—61—

Impozáns keretek között ünnepli meg Debrecen a márciusi szabadságünnepet

Debrecen város magyarsága ma a márciusi idusának ünnepét hagyományosan fényes és lelkesedéssel ünnepli meg. Az összes társadalmi egyesületek, hivatalok, testületek, iskolák és az egyetemi ifjúság ünnepségeket rendeznek a legnagyobb magyar nemzeti ünnepen.

Az ifjúság

Az ünneplésből elsősorban az egyetemi ifjúság veszi ki a részét, hogy mint a régi márciusi ifjúságok utóda ismét fátylat gyujtsón a sötét éjszakában tévelygő nemzetnek.

Az ifjúsági szervezetek fél 11 órakor gyűlekeznek a Csaba-ház előtt, ahonnan katonás rendben vonulnak a Kossuth-szobor elé.

Itt lélekemelő ünnepség veszi kezdetét. Először a kollegiumi kántus énekel el a *Himnusz*t, majd *Balogh György* Werbőczy alvezér szavaija a *Talpra magyart*. Utána *Zit Sándor* Áylla vezér mond ünnepi beszédet. Ezután *Lachner Lili* szavaiata következik, majd *Marschalkó Lajos* szavaija *Lendvai István* „A gáda” című költeményét.

Az ünneplést a kollegiumi kántus a *Szózat* eléneklésével zárja be.

A Kollegiumban

Az *Egyetemi Kör* évtizedes hagyományához híven ünnepi meg március 15-ét délután 2 órakor a kollegium udvarán a következő műsorral: Szaval: *Selymési József*. Ünnepi beszédet mond: *Hadházy Béla*. Szaval: *Farkas László*. Énekel a főiskolai kántus. Fél 3 órakor a *Petőfi-szobornál* a kollegiumban énekel a *Petőfi* dalkör. Szaval: *Boda Ferenc*. Beszédet mond: *Nagy Sándor*.

Ugyanakkor vonul a *Petőfi* szoborhoz a *Petőfi* dalkör is és a harci riadó eléneklése mellett koszorút helyez le.

Délelőtt

Az iskolák és egyéb testületek délelőtt tartandó ünnepélyei a következők:

A református leánynevelő intézet

10 órakor a Kossuth utcai templomban istentiszteletet tart. Imádkozik *Boér Károly* vallásnádár. Utána az önképzőköri egyesületek ünnepeinek.

A református főgimnázium

Arany János önképzőkör délelőtt fél 11 órakor az intézet tornacsarnokában tart ünnepséget. Szaval ifj. *Bessenyei Lajos*, zongoráznak *Ricz Jenő*, *Balogh Béla* és *Kliss Pál*, ünnepi beszédet mond ifj. *Tankó Béla*, melodramát ad elő *Szendy Balázs* *Turóczy László* zongorakísérettel.

A református polgári leányiskola

délelőtt 11 órakor tartja ünnepségét. Szavalnak *Német Júlia*, *Varga Ilona* és *Nosztvai Etel*, énekelnek *Ozga Irén*, *Varga Ilona*, *Kovács Vilma* és *Nosztvai Etel*.

A Debreceni Kereskedő Társulati Tanácskóla

ifjúsági önképzőkör március 15-én délelőtt 9 órakor a tornateremben tartja hazafias ünnepségét a következő műsorral: Szaval *Blum Sándor* alsó o. t. és *Kovács Sándor* alsó o. t. Ünnepi beszédet tart *Székely Simon* tanár, az önképzőkör vezetője. „*Petőfi felémadt*.” Irta és előadja *Konrád Zoltán* ref. vallásnádár. Szaval *Horváth István* középső C) o. t. *Gyula Diák*: A korcsmajaró magyarokhoz. Szavaija *Nawirnszky Ferenc* felső o. t.

A Debreceni Kereskedő Társulati Polgári Iskolák

„*Vörösmarty Mihály*” ifjúsági önképzőkör délelőtt fél 11 órakor az iskola tornateremben tartja hazafias ünnepségét, melynek műsora a következő: Szaval *Pilka János* II. A) o. t. és *Erdei József* IV. A) o. t. Magyar dalokat játsszik az ifjúsági zenekar. Ünnepi beszédet tart *Zitai Zoltán* tanár. Szaval *Dickmann Sándor* I. A) o. t. és *Nagy Gusztáv* IV. A) o. t. Magyar dalokat énekel az ifjúsági énekkar. Szaval *Berger Imre* IV. A) o. t. és *Szabó Barna* I. B) o. t. *Horthy* indulót játsszik az ifjúsági zenekar.

Délután

Impozánsnak ígérkezik a Magyar Asszonyok márciusi ünnepélye, akik lelkes buzgalommal készülnek márciusi idusának megemlékezésére. A MANSZ tagjai, a lelkes honleányi gárda fél három órakor gyűlekeznek a vármegyeház udvarán s onnan a Kossuth szoborhoz vonul. A Kossuth dalárda énekszámát után *Winkler Jenőné* mond tartalmas emlékbeszédet, megkoszorúzza a szobrot. *Rencz Rózi* szavalni fog.

Az ipartestületi tagjai szintén fél három órakor gyűlekeznek az Ipartestület helyiségében s zászló alatt a Kossuth-szoborhoz vonulnak s csatlakoznak a MANSZ ünnepségéhez s megkoszorúzzák a szobrot.

A női felső kereskedelmi iskola a Csokonai színházban tartja nagyszabású ünnepségét fél 4 órai kezdettel. *Juhász Géza* prólogját elmondja *Somogyi Etelka*, ünnepi beszédet mond *Versényi Klára* tanárnő, szaval *Papp Magda*, míg az intézet bájos növendékei magyar táncot lejtetnek s kis színdarabot adnak elő.

A *Fazekas Mihály* állami főreáliskola délután 5 órakor tartja márciusi ünnepségét. Az ünnepi beszédet *Merker Márton* tanár mondja, szaval *Flesch György*, zongorázik *Strobach Jenő*, szaval *Reinhold Miklós* és *Bató Rezső*.

A *Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete* a Kereskedő Társulat dísztermében 6 órai kezdettel ünnepel. Az ünnepi beszédet *Balla Bertalan* tanácsnok mondja.

Műsor után családias összejövetel lesz az Albert-féle étteremben, amelyen a nagyközönséget is szívesen látják.

A *róm. kath. főgimnázium* márciusi ünnepsége szombat délután 5 órakor lesz a díszteremben kitűnő műsorral.

A *debreceni róm. kath. elemi népiskola Szivárgárda* ifjú csoportja március 16-án délután 3 órakor a leányiskolában tartja hazafias ünnepélyét. Emlékbeszédet március 15-ről, mondja *Császár Imre* VI. oszt. Szaval *Szilcs Antal* és *Gréger Eimér*, *Tóth Vilmos* és *Pongrácz Károly*.

A *ref. tanítóképző intézet Csokonai önképzőkör* 5 órakor a Kollegium díszter-

mében tart ünnepséget. Az ünnepi szónok *Milák Jenő* lesz.

A *MÁV műhely Egyetértés* dal és zeneegylet igen sikeresnek ígérkező ünnepségét rendez a Székely Társasággal karöltve fél 8 órakor a MÁV műhely éttermében. Az ünnepi beszédet *Darkó Jenő* egyetemi tanár, a Székely Társaság elnöke mondja.

A vidék ünnepe

Hajdumegye városában és községeiben is mindenütt megtünepelik március 15-ét.

A hajduböszörményi *Kisgazda- és Földmívelés és Polgári Párt* fél 11 órakor a *Booskay-térea* tart emlék-

ünneplést. Ünnepi beszédet mond *Bakóczy Endre* ref. lelkész, szaval *Zolnay Mihály* és *Pongrácz László*. Megnyitó, illetőleg záróbeszédet mond *Sóvágy Gábor* elnök és dr. *Szél Gábor* alelnök.

A hajduböszörményi ref. központi leányiskola is megünnepli márciusi idusát. Megnyitó beszédet mond *Porcsalmy Gyula* igazgató. Szavalnak: *Pásztor Mária*, *Molnár Juliánna*, *Balogh Ibolya*, *Godza Mária*, *Nagy Vilma*, *Hódos Irén*, *Mérey Ilona*. Énekel: *Nagy Anna*. Beszédet mond: *Szabó Gyula* lelkész.

Május 1-én lesz Rácz Kálmán ügyében a főtárgyalás

A detektívgyilkos és bűntársai a bíróság előtt

(A *Hajdúföld tudósítójától*.) Jelenlété a *Hajdúföld*, hogy a detektívgyilkos *Rácz Kálmán* s bűntársa, *Bagdi Gyula* s a többi *Rácz* testvérek bűnügyében elkészült a vádirat s *Ráczot* gyilkossággal, több rendbeli rablással, lopással, szándékos emberölés büntetével s számos más bűncselekményekkel vádolja a kir. ügyészség. *Rácz Kálmán* bűntársának iratai most érkeztek meg dr. *Visky Sándor* tanácselölkhöz, aki a *Rácz-féle* bűnpert tárgyalni fogja. Dr.

Visky Sándor tanácselnök a detektívgyilkos bűntársának főtárgyalását május 1-re, csütörtökre tűzte ki.

Tekintve a bűntárs hatalmas anyagát, a tanak nagy számát, a főtárgyalás körülbelül

három napig fog tartani.

A főtárgyalást a debreceni közönség fozútt érdeklődéssel várja s bizonyára hihetetlen érdeklődés fog megnyilvánulni a bűntárs tárgyalása iránt.

A városi közgyűlés előkészítése

A jog- és pénzügyi bizottság ülése - Több mint százezer aranykoronába kerül a szennyvíztisztító telep - Előlegképen szedik be a vállalatoktól az inségadót

(A *Hajdúföld tudósítójától*.) Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken délután a városháza kitanácsstermében ülést tartott.

A város és az egyházi adó

Vásáry István tanácsnok bejelentette, hogy az egyházi adó kivétele kérdésében tárgyalt a református egyház kiküldöttjeivel. Az ezekkel történt megállapodások alapján javasolta, hogy fogadja el a bizottság az egyháznak az ajánlatát, mely szerint a mindenkori egyházi adó 7 százalékát viseli az egyház.

Az egyház ehhez még csak azt kérte, hogy ne a kivettelt, hanem a befolyt adó alapján vesse ki a 7 százalékot. A bizottság elfogadta a tanácsnok javaslatát.

A vállalatok inségadója

Még a múlt decemberi közgyűlés kimondotta, hogy minden vállalatnak a társulati adójuk után kell fizetni az inségadót. Azonban a társulati adót egyáltalában nem vetették ki s ezért az előadó javaslatára a bizottság kimondotta, hogy ezek a vállalatok előlegképen fizessék meg az inségadót, még pedig az erről küldött értesítés kézhezvétele után 15 napon belül.

Az aranyparitáson köveztetvám körül

Ezután *Vásáry* tanácsnok ismertette a kereskedelmi miniszternek a köveztetvám ügyében küldött leiratát, amely nem hagyta jóvá a köveztetvám díjtételeinek aranyparitásra való felemelését, hanem csak 2500 szoros emelést engedélyezett. A tanácsnok javasolta, hogy a közgyűlés írjon fel a miniszterhez, hogy az aranyparitást engedélyezze, vagy pedig az állami kőbányák is annyival adják olcsóbban a követ, mint amennyivel kevesebbet jelent az 1905-ös díjtételek 2500-szorosára való emelése.

Újabb hitel a szennyvíztisztító telepre

Zöld József tanácsnok terjesztette elő ezután a szennyvíztisztító telep építésének költségvetéséről szóló je-

lentését, amely szerint a költségek eddig összesen 89 ezer aranykoronát tesznek ki. Még szükséges a beruházásokra 22 ezer aranykorona, amelynek megszerzésére engedélyt kért a tanácsnok.

A bizottság elfogadta a tanácsnok javaslatát.

Felépítik a kislakásokat

A jog- és pénzügyi bizottság foglalkozott a kislakások felépítésének kérdésével is. Mint ismeretes, az állam egy milliárd koronát ajánlott fel erre a célra a városnak. Rövidebb vita után a bizottság erre nézve úgy határozott, hogy az állam által közölt feltételek közül az elsőt fogadja el, vagyis a város annyi kislakást épít, amennyit egy milliárdból lehet építeni, a DMKE épület mögött 600 négyszögű telket ad a kislakások számára. A lakásokat ellátja közművekkel, az építkezési költségekhez azonban nem járul hozzá és így a kislakások 60 évig az állam tulajdonában maradnak.

Az utcák kövezése

Borsos József főmérnök terjesztette elő ezek után a város utcáinak és utainak kikövezésére vonatkozó terveket. E szerint a *Hatvan* utcát a reáliskoláig kis kocka követ fogják kikövezni. A *Hunyadi-utca* és *Petőfi-tér* keramit kövezetét ki kell cserélni, ugyszintén a *Deák Ferenc-utca*, a *Hadházi-ut* és a *Károly Ferenc József ut* makadám burkolatát is. Új burkolattal fogják ellátni a *Simonyi-utat*, a *Mester- és Beihlen-utca*kat, ugy szintén a *Bérmegyeri* állomásokat. A *Péterfia* utca burkolatát közepűtt kis kockaköve lesz, két szélén pedig ciklopu kö. A *Nap-utca*t tojzkövel kövezik ki, míg a *Rakóczi-utca*t beton alapon keramittal. Mindez 2700 millió koronába kerülne, melyet az aranyparitásra emelt köveztetvám díjtételekből fedezze a város.

Több apróbb ügy letárgyalása után az ülés fél hét órakor véget ért.

A magyar könyvpiac eseménye

Lisztius: TUDJÁTOK-E MI A JOGREND?

című kirokigyűjteményének megjelenése.

A páratlan humorral megírott könyv részei:

Jogrend az irodalomban, Jogrend az aranyközéputon, Jogrend az ökonómiában, Jogrend a Duhajjöldön stb.

Megrendelhető március 15-ig

12,000 koronáért

:: Ispnek kiadóhivatalában. ::

Felemelték a vasuti tarifát

Március 20-ától ötven százalékkal drágul a személy- és áru díjszabás

(Budapestről jelentik.) A m. kir. államvasutak február 25-én életbe léptetett tarifaemelésével azokat az eltolódásokat iparkodott kiegyenlíteni, amelyeket a korona romlása az üzleti mérlegben okozott. Az azóta mutatózó pénzügyi hiány fedezésére elkerülhetetlenné vált

az áru- és személydíjszabásnak újabb 50% os felemelése.

Az államvasutak díjszabásait a most érvényesítendő díjszabások után is messze alatta maradtak az általános drágulásnak, amennyiben a személyvonati menetjegyek ára a békebelinek csupán 4740 szeresét, a gyorsvonatoknál pedig 5000-szeresét, tehát az általános drágulásnak egyharmadát alig teszi ki. Az áruforgalomban pedig az egyes áruosztályok drágulási indexszáma körülbelül 11800-szoros. Ha a drágulási indexszámot összehasonlítjuk az egyes cikkek áremelkedésének indexszámával, úgy megállapítható, hogy

a fuvardíjak emelkedésének értéke melyen alatta marad az árdragulás szintjének, amikor tehát az államvasutak általános drágulásának 6700 szorosára jutottak, akkor a pénz értékcsökkenése, vagyis midőn az általános drágulás átlag legalább 17-18-szorosára tehető, az államvasutak az általános drágulásnak körülbelül a fele körül mozognak csupán. Az új tarifaemelés március 20-án lép életbe és a vasuti és közlekedési közlöny március 15-én megjelenő számában fog kihirdettni.

Rosenfeldet az ítélőtábla sem enged szabádon

A szélhámos zsidó továbbra is fogságban marad Ötszáz milliót sikkasztott a valuta-héber

(A Hajdúföld tudósítójától.) Részletesen beszámolt már a Hajdúföld Rosenfeld Endre, a hírhedt zsidó bankbizományos viselt dolgairol, akit több rendbeli sikkasztás és csalás büntette miatt Preinszberger Jenő táblabíró, a vizsgálóbírósg vezetője őrizetbe, illetőleg

előzetes letartóztatásba helyezte.

Rosenfeld a letartóztatást elrendelő végzés ellen felfolyamodással élt a törvényszék vádtanácsához, de Rosenfeld szabadlábra helyezés iránti kérelmét — bár igen nagy kauciót ajánlott fel —

a vádtanács elutasította.

Rosenfeld ezután a kir. ítélőtáblánál jelentett be felfolyamodást s kérte szabadlábra helyezését, azonban kérelmét a tábla jogerősen elutasította s így Rosenfeld

ügyének főtárgyalásig a törvényszék fogságában marad.

A fiatal szélhámos bankbizományos igen sok embert megkárosított.

Eddig már 26 károsult van, az el sikkasztott összeg értéke pedig meghaladja az 500 milliót.

Rosenfeld igen primitív módon spekulált s csalt. A közpénzekért letétbe helyezte értékpapírokat, ékszereket egyszerűen felvitte Budapestre s eladta s az árát elköltötte.

A vizsgálóbírósgnak igen nagy munkát adott az értékek lefoglalása. Rosenfeldnek semmi ingatlan s ingó vagyona nincs, a károsultak lefoglalták Rosenfeld bankbizományos pazarul berendezett irodahelyiségének bútorait, berendezését — azonban kiderült, hogy a

berendezést is részint hitelbe vette

s az árát ki sem fizette, részben pedig bárba, illetőleg kölcsön kapta, így a károsultak így módon sem remélhetik káruk részbeni megtérítését.

Rosenfeld ügyében különben közösen meglesz a főtárgyalás.

Hajdúvármegye rendkívüli közgyűlése

Felemelték a községi közmunka váltáságot Orosz Sándor főszolgabíró nyugdíjazása

(A Hajdúföld tudósítójától.) Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága pénteken délelőtt a vármegyeházán rendkívüli közgyűlést tartott Hadházy főispán elnöklése alatt, igen csekély érdeklődés mellett.

Miniszeri leiratok

A közgyűlés tudomásul vette a belügyminiszternek Győr, Moson és Pozsony, ugyancsak Szatmár, Berög és Ugocsa vármegyék külön törvényhatósági jogkörének megszüntetéséről szóló leiratát. Ugyancsak tudomásul vette Hajdúhadházi nagyközségnek rendezett tanácsu városává való alakulásának az engedélyezését. Elfogadta a közgyűlés

a községi közmunka váltásárainak a felemelését.

Eszerint egy 2 lovas fogat váltáságát 4 ezerről 80 ezerre, 1 lovas fogatát 2 ezerről 40 ezerre, gépjárművek váltáságát 40 ezerről 400 ezerre, a kézi járműveket 200 koronáról 8000 koronára emelték.

Választások a testnevelési bizottságba

A vármegyei törvényhatósági testnevelési bizottságba a testnevelési

törvény végrehajtási utasítása alapján a következő hat tagot választották meg: Suhány Mihály, Berencsi György, Görgey Márton, Dnyka Ambrus, Köblös Samu, Kramer Antal.

Segély a Tisza István Társaságnak

Elfogadta a közgyűlés, hogy a debreceni Tisza István Tudományos Társaságnak öt éven át évenként 5 métermássa rozs anyagi segítséget adjon a vármegye.

Tudomásul vették és elfogadták Baranya vármegyének az átiratát, melyben a létesítendő jegybank részvényeinek jegyzésére hívja fel a törvényhatóság figyelmét.

Orosz Sándor nyugdíjazása

Ezek után elfogadta a közgyűlés Orosz Sándor főszolgabíró nyugdíjaztatása iránti kérelmét. Orosz Sándor 37 évig szolgált megszakítás nélkül Hajdú vármegyénél. A közszereletben álló kiváló hivatalnokot Pákozdy alispán és Harsányi Béla bal-mazujvárosi főszolgabíró bucsuztatták el.

Majd több apróbb ügy tárgyalása után a főispán a közgyűlést 12 óra előtt berekesztette.

HÍRLELT

1924 március 15. (Szombal)
Prot.: Longin, Kath.: Kristóf.

44 Kr. e. Julius Caesart Brutus, Cassius és társai 23 tördféssel megölik. Caesar 56 évet élt.

454 Attila, a hun világbírodalom megteremtője meghal 56 éves korában, valószínűleg orvgyilkosság következtében.

1848 A magyar ifjuság vértelen forradalma Budapestén.

Időjárás: Hazánkban a hőmérséklet majdnem mindenütt 5 fok alá süllyedt és nappal is alig emelkedett a 0 fölé. A minimum 7 fok volt. Az idő változékony itt-ott jelentéktelen havazás volt.

Időprognózis: Tulnyomóan száraz idő várható lényeges hőváltozás nélkül.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-11-ig, d. u. 4-7-ig.

Csokonai-színház este fél 8 órakor Sylvio kapitány bérletszünetben.

Apolló: A kis vándormuzsikus. Víg-színházban: Egy izgalmas éjszaka. Uránia: A béke galambjai.

A Magyar Mérnökök és Építésszek Nemzeti Szövetsége működő bizottságának ülése 5 órakor a Sas-u. 4. alatt.

Márciusi ünnepségek délelőtt, délután és este.

A Csizmadia Társulat táncestélye (Omnia mozgó) 8 órakor.

DKASE KAOSZ bálja a Korzó kávéházban este.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés II. Rákóczy Ferenc, Csillag, Mátyás király.

Vasárnapi istentiszteletek: A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Dr Révész Imre, délután 5 órakor Ury Ferenc.

Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György, délelőtt 11 órakor Sipos Imre, délután 2 órakor prédikál Marton Sándor.

Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Peleskey Sándor, délután 5 órakor a deb. KIE. által rendezett anyák ünnepélye.

Árpád-teri templomban d. e. 10 órakor prédikál: Keresztury József, délután 2 órakor prédikál Derencsényi István.

Ispótlányi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Baja Mihály, délután 2 órakor prédikál Perpéthy Ferenc.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Kántor József.

Kőházban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula és Barcza József.

Ref. leánynevelő intézetben délelőtt 10 órakor prédikál dr. Boér Károly.

Nyilastelepen délután 3 órakor prédikál Theologus.

Tanyán: Negycserén Ury Sándor, Hegyesen és Elepen Kocsis János, Pacson Mezei Béla, Obat-Telekházán Felker János.

Vasárnapi iskolákat a következők helyen tartanak: Diakonissza Otthonban Ispótlány-telep délelőtt 9 órakor; Széchenyi-utca 4. szám a. paróchián délelőtt 9 órakor; Dóczy-intézetben, Kossuth-utca, délelőtt 9 órakor; Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor; Nagy-egyleti Árvaházban délelőtt 9 órakor; Csap-keri iskolában délelőtt 9 órakor; Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor; Homokkerti imaházban d. e. 11 órakor; Egyháztéri fiúiskolában d. e. 9 órakor; Pacsirta-utcai fiúiskolában délelőtt 9 órakor; Rakovszky-utcai iskolában délelőtt 11 órakor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap d. u. fél 4 órakor Ispótlány-telep 9. sz. a. tartatik.

A Keresztény Ifjusági Egyesület (Kollégium földszint 4. szám) vasárnap folyó hó 17-én délután 5 órakor szokásos összejövetelét megtartja.

A Kalvinisták Templomegyesülete Vegyes Énekkora tanulási órát hetenként hétfőn és csütörtökön este tartja 6-7-ig Tanító Otthonban (Egyházi hivatal udvarán, keresztútlet). Új tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos, ref. kántor, karnagy.

Lesz még ünnep!...

(1924. március 15.)

Lesz még ünnep egyszer a világon! Én megletett drága nemzetem!... A fehér-ruhás angyal megjelen: Megfujja a hívó harsonát, Tovább adják bátor katonák, S mintha minden rögön újra kelne: Nagy Rákóczi, Kossuth regimentje: Megindulnak végtelen sorok; Az ólmódó föld lázzal földobog... És túl a messze lankán és hegyen, Hol haldokolva ég már a remény, Át-remeg a tépelt sziveken Valami nagy, szent, győzedelmi fény!... A bus imába merevült kezek Fegyvert ragadva, versenyt küzdenek; A vad pribék-had gyávdn menekül A diadalmas fegyverek elül... S mintha „bosszu-isten“ hada jönne: Igazságot tenni vérbe, könnybe, Mint égre-zugó szörnyű zivatar: Kél a magyar!...

Oh! Lesz még ünnep egyszer a világon!... Vagy mindez álom? ... Szép, nyár éji álom? ... ZIVUSKA ANDOR.

— Az EME választmányi ülése. Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja március 17-én délután 6 órakor Egyház-ter 13. sz. alatti helyiségében választmányi ülést tart. Az elnökség felhívja a választmányi tagokat a pontos megjelenésre.

— Előleptetés a bíról karban. Budapestről jelentik: A Kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztése a törvényszéki tanácselnöki címét adományozta dr. Balogh Béla debreceni, Binder József nyiregyháza, dr. Koháry József debreceni, dr. Lakatos Gábor, dr. Gadl Jenő szolnoki és Kékay Lajos debreceni törvényszéki bíráknak. A kormányzó kiüntetés a bírói kar igen képzett tagjait érte s így széles körben kelt osztatlan örömet.

— Az Iparoskör közgyűlése. A debreceni Iparoskör március 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a kör dísztermében tartja évi rendes közgyűlést, melyre ezúton hívja meg tagjait. A tárgysorozat utolsó pontjaként szereplő indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlés előtt 8 nappal a kör elnökségéhez írásban nyújtandók be. A kör választmányja vasárnap délután 4 órakor ülést tart. Tekintettel a fontos tárgyakra, pontos megjelenést kér az elnökség.

— Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Mélyszéges fájdalomunkban porig sujtva, Isten kifürkösztetetlen akaratán keresztényi türelemmel megnyugodva tudatjuk, hogy felejthetetlen kedves leányunk, testvérünk, sógornónk, nagynénénk és kedves rokonunk **DÖMSÖDY GITTA** reményteljes ifjú életének tavaszán, rövid, súlyos szenvedés után f. hó 13-án elhunyt. Kedves halottunk fő di. rész it f. március hó 15-én, szombaton d. u. 3 órakor fogjuk a Kossuth-utcai református templomban ködös gyászszertartás után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Emelkét kegyelettel őrizzük! Bánatos szülei: Dömsödy Imre és neje Czeglédy Mariska. Testvérei: Miczi, férjével Domokos Gézával Imre, Vili, férjével Gábor Aladárral és gyermekeik Dódi és Mária. Kiterjedt rokonságunk nevében is.

ALAPITTATOTT 1882 BEN. EGYEDÜLI SZAKÜZLET.

Csendör, pénzügyőr, vasutas, vámőr és katonai felszerelések nagy raktára.

KULCSÁR IMRE ÉS FIA

A NAGYTEMPLOM MELLETT.

ELISMERT SZOLID ÁRAK! NAGY SAPKARAKTÁR!

Egy új napilap margóján. A mai horribilis papírar és munkaber emelkedés mellett a napilapja van Debrecennek, természetesen tehát, hogy a legelőbb kivételül és igénye Debrecen publikumának egy hatodik napilap, amelyet most értesülésünk szerint az önzetlen áldozatkészségerőből Tiszántúli Hírlap r. t. indít meg Debrecen címmel. Az új lapról ugyan nem mondhatjuk keringenek, hogy szerkesztője a kormányfőnöki jegyzékben fogja azt a szempóttal elvi lobogót lengetni, amelyet eddig a Tiszántúli Hírlap felelőséknél lobogtatott. Ezt azonban igazán nem lehet rossz néven venni: egyszerűen egy kis mértékű különbség, egy parányi átcsoportosítás: a szűz legitimista ellenzéki jelszavak helyett változatosság kedvéért a kormányparti szabakirályválasztó jelszavak. Ujővegre ezen a csekély ségen nem lehet meglepődni a mai világban s ha mindkét lapot ugyanaz az érdekeltség is adja ki s ugyanazon kezek ugyanabban a szerkesztőségben is írják: a huncut fehér emberen, aki egy szájból fúj hidiget és meleget, csak eszünkön tudnak megőrt-ráknálni. Nálunk azonban hál' Istennek nem élnek eszükön, barigaz, hogy a Tiszántúli Hírlap részvénytársaság igazgatóságának elnökségéről valami hasonló megmondás következtében mondott le Linderberger János püspöki helynök s szakított meg vele minden ösze-tétetést. A lényeg azonban az elvűség és a meggyőződés tisztasága. Ebből a szempontból pedig mindkét testvér lap szerkesztője köztudomásúlag egyforma magasságon áll s az eljellek után az is bizonyos, hogy a Debrecen pályafutása során épp oly erkölcsi értékeket fog épp oly megbecsülés mellett produkálni, mint eddigi változatos múltja alatt a Tiszántúli Hírlap.

Házasság. Mózes Artur budapesti hírlapíró és Grünfeld Stefi vasárnap, március 16-án délután 2 órakor kötnek házasságot Debrecenben, Páterfia-utca 19. szám alatti lakasok. Minden külföldi értesítés helyett.

Felemlíték a tisztviselők kiküldetési napidiját. Budapesti jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amellyel felemlíti az állami tisztviselők és egyéb alkalmazottak részére a hivatalos kiküldetések alkalmával felszámítható illetményeket. A felszámítható napidijak tisztviselőknél, aliszteknél és szolgálóknál 200 ezertől 20 ezer korona közt változik.

Az anyák ünnepje. A debreceni keresztény ifjúsági Egyesület március 16-án, vasárnap délután 5 órakor a Kossuth-utcai templomban Anyák ünnepje címmel megható templomi délutáni rendezést, amelynek műsora a következő: 1. Jövel szent lélek Ur Isten. 2. Bibliát olvas és imádkozik: Uray Sándor lelkész. 3. Szavai: Szabó Benjámin. 4. Énekel: Gábor Sándor, orgonán kíséri Tóth Béla. 5. Bibliát magyaráz: dr. Róvész Imre lelkész. 6. Énekel: Gábor Sándor, orgonán kíséri: Tóth Béla. 7. Szavai: Dékán Elek. 8. Beszédet mond: Mezey Béla lelkész. 9. Krisztus, ki vagy nap és világ, gyűlekezeti ének.

A közszerkölcsön kedvezményes befizetése. A városi adóhivatal közli, hogy a pénzügyminisztérium az állami kölcsönfelőlegre történő befizetések elszámolásának megkönnyítése céljából engedélyezte, hogy március 14-től kezdődőleg március 17-ig bezárólag történő befizetésekben 100, azaz száz takarékkorona 110, azaz százötven papirkoronával számíttassék. Ennek folytán az ezen napokon teljesített befizetésekben minden száz takarékkorona helyett százötven papirkorona kell a felvevő postahivatalnál befizetni, másrészt azonban minden százötven papirkorona az állami kölcsönfelőleg szempontjából 100 takarékkoronával fog elszámolható.

Oláh csendőrök véresre vertek egy aggasztant. (A Hajdubüli tudósítójától.) A székelkeresztúri oláh csendőrök március 11-én véresre vertek egy Sarkany Mihály nevezetű hetvenötévesztendős székelgy gazdabembert, amiért haretőren elesett unokájának keleti bizonyítványát egy napi késéssel vitte el sz oláh sorozóbizottsághoz. A vadállatias mőkatonák az öszevert aggasztant Ujszékellyből Keresztúrra gyalog kísérték be, ahol öszezest. A kolozsvári lapok tudósítása szerint a véresre vert fogember halálköl.

A magyar mérnökök és építésszek Nemzeti Szövetsége március 15-én, szombaton délután 5 órakor Sas utca 4. szám alatt (II. emelet) működő bizottsági ülést tart, amelynek tárgya az évi rendező közgyűlés előkészítése. A tagok minél számosabb megjelenését kéri az elnökség.

Bocsnakéréssel foglalja el hivatalát Hajdubüszörmény új közigazgatási tanácsnoka. A debreceni kir. törvényszék Serly Jenő táblabíró elnöksége alatt működő büntető tanácsa most tárgyalta Szálkay Antal Hajdubüszörményi unjonn megválasztott városi tanácsnokának hivatalból, felállítására üdözendő rágalmozási bűnügyét. Szálkay ellen K. Szabó Imre hajdubüszörményi adóügyi tanácsnok indított pert, mivel Szálkay egy közgyűlésen szabálytalanságok elkövetésével vádolta meg őt. A fővágyalászon az ügyet békésen intézték el, nevezetesen Szálkay kijelentette, hogy hajlandó e egitéteit adni s ezért a legközelebbi közgyűlésen K. Szabótól bocsnakot fog kérni. Az elütözésnek eme formájába K. Szabó is beletnyugodott, mire a bíróság az eljárást beszüntette.

Elloptak egy arany karikagyűrűt. G. Ördösi Minálné debreceni Dák Ferenc-utcai lakos jelentést tett a rendőrségnek, hogy 14 gramm súlyú, J. S. monogrammal ellátott jeggyűrűjét ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség keresi a tettest.

színház

Műsor:
Szombaton: 1. Ünnepi nyitány. 2. „Erdély fele”. Szavaija: Vértés L. 3. Sylvio kapitány. Dráma. Bérletszűnet.
Vasárnap délután: Katicza királynő lett. Népszimű.
Vasárnap este: 1. Ünnepi nyitány. 2. „Erdély fele”. Szavaija: Vértés L. 3. Sylvio kapitány. Dráma. Bérletszűnet.
Hétfő: A balga szűz. Szimű. Új betanulásal. A bérlet.

Színházak és mozgószínházak közleményei Csokonai-színház
Elszakított erdélyi testvéreink sorsát tárja szívszorogatóan elénk a „Sylvio kapitány” Csontos és Fazekas drámája, mely március 15-ének ünnepi előadásával kerül színre. Előtte a zenekar ünnepi nyitányt játszik és Vértés Látos eszavaija Kiss József „Erdély fele” című közleményét. Az előadást vasárnap este megismétlik.
Hétfőn Henry Bataille legszebb sziműve „A balga szűz” Halasi Mariskával a címszerepben kerül felújításra.

Vigszínház-mozgó
D. W. Griffith legérdekesebb filmje „Egy izzgalmas éjszaka” 12 felvonásban. Nagy zenekarkísérettel. Szombaton előadások 5, 7 és 9 órakor.
Jön! Nászhoz!
Hétfőn: Dal a szerelemről. Norm Tallmadge film.

Apollo-mozgó
Jacki Coogan legújabb filmje „A kis vándormurksikus” 7 fev.
Hétfőn: Az ötvenéves férfi, Andé Nox főszereplésével.
Jön! A szerelem bolondjai!

Uránia mozgó
I a megfűljük a trombitát folytatása „A béke galambjai” hazafias mozsizkeccs.
Meteor-mozgó
Vasárnap „Két test, két lélek” és „Tigris apachok” 2 sláger egyszerre. Jegyelővétel.

RESTEDRES

A vidék sérelmei

(A Hajdubüli tudósítójától.) A keleti labdarugó kerület tanácsának most tartott ülésén Kerekes Giza éles szavakkal eszételte azt a bírásmódot, amelyet az MLSz a vidéki kerületesekkel szemben tanusit. Ramutatott arra, hogy a fővárosi nagy egyletek érdekében a fővárosi központban minden szabályt félretűrnak, így például szabálytalanul igazoltak le Sipost a DKASE-ből a Vasasba, Döszlort a DMTK-ból a III. ker-be s bár azok csak hat hónap múlva játszhattak volna a fővárosi egyletekben, rögtön igazolt játékosok lettek s azonnal szerepelhettek. Javaslata a keleti kerület megkeresi a többi vidéki kerületeket, hogy együttesen tiltakozzanak az MLSz központjának szabálytalan s a vidékre sérelmes eljárásai ellen s közösen keressenek orvoslást. Egy pótlódvány kapcsán elhározta a tanács, hogy abban az esetben, ha az a terv, — hogy a vidéki válogatottak a kelet-fővárosi II. osztály mérkőzés alkalmával husvétkor jönének Debrecenbe, — megvalósul, úgy akkor Debrecenben a vidéki kerülettel országos kongresszust tartandnak, amelyen eszorba kötnék a vidék sérelmeit s az MLSz-hez terjesztenék orvoslást követelve.
Machó Ferenc, a keleti kerület labdarugó bírótestület elnöke belépett a DTE-be, ahol tövökény munkát fog végezni.
A DEAC nehéz atletikával, birkózással foglalkozó tagjai hétfőn délután 4 órakor jelenúznak meg az Egysémi körben. Targy a tréning, több más fontos kérdés megbeszölése.
Nyiregyházaán a NyTVE vasárnap nagyszabású birkózversenyt rendez, amelyen Debrecenből is többen idáulnak.
Az atléták vasárnap délelőtt 10 órakor nagy mezei futótréninget tartanak. A esütörtöki tréninget két részletben, délután fél 2 és 3 óra s délután 4 órakor tartják meg az egyes atléták hivatali elfoglaltsága szerint.

MAUTHNER-féle gazdasági konyhakerti és virág-magvak
a legolcsóbban beszerezhetők a „Hangyában”
Főüzlet: RÓZSA-UTCA.
Fiókiüzletek a város minden részében!!
Ugyanott Raffia, Rézgálic a legjutányosabban kapható.

GARAI
ÉS
TESTVÉRE
férfi, fiuruha-
áruháza
Bika-szálló
épületében
tavaszi vásárt
rendez!!
A folytonos áremelkedés dacára egész március hónapra árait leszállította
15-20
százalékkal.
Nagy választék
tavaszi felöltőkben, a legmodernebb szabású öltönyökben,
Rövid sportnadrágokban,
Divat-csikos nadrágokban,
Tartós gyermekruhákban
és méretutáni rendelésekre szövetkülönlegességekben.
Kérjük a t. vásárlókönséget a cégre ügyelni!
Garai és Testvére
Bika-szálló épület.

Gyümölcsfák tavaszi permtezésére a fényesen bevált
Enda Chinoin gyümölcsfakarbolineum és a békebeli minőségű
Dendrin háboru óta először kapható
KONTSEK GÉZÁNÁL, Kossuth-utca 15.

KÖZLEMÉNYEK

Lanyhaság a tőzsdén

(A Hajdúföld tudósíjából.) A még mindig erősen érezhető pénz-szűke miatt a spekuláció a mai tőzsdén rendkívül tartózkodó megatartást tanúsított és a forgalom a mai prolongáció ellenére is mindvégig szátkeretek között mozgott.

Az irányzat lanyhán alakult

A realizálási hajlamot fokozta a magas közszépítkezések és az a körülmény, hogy a komoly tőke az értékpapírokból takarékkorokban igyekszik elhelyezkedni. A piac minden óvatosság híján kedvetlen hangulatban zárt és mivel Bécsből sem érkeztek kedvező hírek, az arbitrage is tartózkodott az üzlettől.

Közszépítkezésekre még mindig 5-6% körül mozog. A prolongációt 5-6% mellett sikerült elhelyezni.

Magyar korona 0.0084

Zürichi zariát

Berlin 130.5, Hollandia 215.77, Newyork 577, London 2479, Páris 26.0, Milánó 2485, Prága 1677.1/2, Budapest 84, Belgrád 715, Bukarest 305, Bécs 81.5, Szófia 410.

Devizaközp. hiv. ári.

Dollár 73400-78750, angol font 327750-337700, francia frank 3300-3405, Svájc frank 13165-1365, cseh korona 2200-2270, el 403-415, lira 3260-3360, dinár 945-980, nemet márká - , osztrák korona 107-110, Napoleon arany 263300 korona.

A takarékkorona árfolyama

100 takarékkorona egyenlő 114 papirkoronával.

Terménytőzsde zariát

A mai terménytőzsdén az irányzat változatlan. Buzánál 3500 koronás olcsóbbodás jelentkezik. Jelentéktelenül változtak a többi cikkek is.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 318000-320000, egyéb 316000-318000, 79 kilós tiszavidéki 325000-327000, egyéb 322500-327000, rozs 270000-275000, takarm. árpa 290000-310000, sóárpa 350000-370000, zab 260000-265000, tengetri 255000-260000, korpa 1800.0-1830.0.

Ferencvárosi sertésvásár

Nyitvasári maradvány 122, érkezett 297, eladott 200. Árak: könnyű 21-23500, nehéz 21-24000. Zártvásáron nem volt üzlet.

Hogyan takarékoskodjunk?

Ha ruháinkat festetjük és vegyileg tisztítjuk PALOTAI LAJOSNÁL. Egyházter 5, Batthyányi-u 26 sz. alatt, ahol gőzmosással mindennemű fehérműveket, gallérokat, kézeiket stb. tisztít.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járnunk gondot ad. VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt úri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Zománcos öntött vasedények, épület- és bútorkészítések

BAKOS vasüzletében Csapó-utca 88. Telefon 6 20.

Dughagyma (mahol), rézgalic, lucernamag, raffia

CSANAK JÓZSEF R. Rt. Fűszer és csomagolóipari vállalat. Piac-utca 51. sz. - Telefon 70

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

REGÉNY

Tavaszcvarok

Irta: IGMÁNDY GÉZA (Folytatás.)

Annyi kérdezni valója volt, hogy nem találta meg a szavakat. A nagy boldogságban nem is látta meg Lengyel Miskát, aki egy fehér napernyőt szorongatott. A rutinizott világi rossz kedvében lehetett, mert elítelt volt minden mozdulata. Kényszeredetten mosolygott s zavarosan válaszolgatott. Többször mondanivalót akart valamit s akkor elkomolyodott az arca, de szután a csacogó Ilonkára nézett és - nyelt egy nagyot. Ilonka, mint mindig, most is vidám hangulatban volt. Beszélt, kacagott s boldogság sugárzott az arcáról, szeméből. Csak a bucsuzás-kor húzódtott kissé vissza; nehezebb esett a - vőlegénye ölélése. Ákos nem vette zokon.

A reggeli órákban érkeztek a fővárosba. Bementek egy kávéházba. Alig ült le Ákos a hársny diványra, amikor egy hajlott orru vaskos emberke odaállt eléje.

- Sziveskedjék tán arra hátrább fáradni - s finnyásan nézegette Ákos kopottas ruháját.

- Miért menjek?! - kérdezte Ákos csodálkozva, de a következő pillanatban megértett mindent. Előntötte a méreg s a revolveréhez kapott. Szóhoz sem tudott még jutni, amikor az arrogáns kis szíriai a szomszéd asztalra esett. A hátulsó sarokból előkerült Gabor s egyetlen

kémozdulata elég volt az ügy tisztítására.

- Ha mi nem volnánk ilyen kopottak - vágta a fejéhez - te most nem puffeszkedhetnél itt. Te nyomorult!...

A tulajdonos hasztalan rimázkodott, pedig majd kiölelte az ujjait nagy bozsaatkerésében.

Ákos intett Gábornak. Kimentek. - Itt nem lehetne kalapot lopni - jegyezte meg a harcias fiú - no de engem nem felejt el holnapra! Olyat ütöttem rá, hogy menten feniakadt a szeme.

Ákos egy árva szót sem szólt. A szemtelenségnek és elbizakodottságnak ilyen megnyilvánulása teljesen kiforgatta nyugodt természetéből. Azt a bizonyos kasztot sohasem szerte, egyszerűen méltóságán alulnak tartotta, hogy észre vegye őket. De ez az eset kibombantotta a lapangó gyűlöletet, ami a sok papiros bakancs és piros ruha szomorú kövekezményeinek láttára gyűlemlett össze lelkében. Átlátta, hogy a sok szóbeszédnek valóban van alapja.

Az egész napja el volt rotyva. Csak amikor megérkezett Szamosóvárra és a kis öcesei körülcsece regték, derült fel nyomott kedélye. Geréby főhadnagy volt a pót-zászlóalj segédtisztje. Még most is nagyon meglátszott rajta, hogy kemény csaták tüzében sebesült meg. Hosszasan megtárgyalták a nagy ütközet lefolyását és ezt az ország állapotait kiegészítve, bizony szomorú kép nyílt meg előttük.

Ákos úgy határozott, hogy a szabadságának felét itt tölti, csak Gábert küldte haza, ki már nagyon szerette volna látni - Julist...

(Folyt. köv.)

Értéktőzsdei árfolyamok (ezresekben)

Table with multiple columns listing various commodities and their prices. Includes categories like Bankok, Értéktőzsde, and various goods like flour, oil, and textiles.

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szál 800 K., minden további szó 80 korona. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szál 1200 K. minden további szó 120 K. Vastagabb betűkkel szedett szavak kétezeresen számítanak.

Advertisement for 'Egyedül Budapestben, nagyrabecseli hőügyeim és uraim, kizárólagosan CSAK AZ UDVARBAN'. Includes details about real estate and services.

Advertisement for 'Egyedül Budapestben, nagyrabecseli hőügyeim és uraim, kizárólagosan CSAK AZ UDVARBAN'. Includes details about real estate and services.

Hirdetmény

Áz 1886: XXI. t. c. 17. §-a értelmében értesítjük a város adópolgárságát, hogy a városi házi-pénztár, valamint az általa kezelt alapok és alapítványok 1924. évi költségvetéséről a mai naptól kezdődőleg 15 napon át a városi számvevőségélő közszemlére kitétetet.

Az egyes adózók a költségvetés-irányzatra vonatkozó esetleges észrevételeiket a költségvetés megállapítására hivatott törvényhatósági bizottsági közgyűlést 5 nappal megelőzőben a városi Tanács iktató hivatalába írásban benyújthatják. Debrecen, 1924. évi március hó 14. A városi Tanács.

Bangó tanintézet Budapest

Rada utca 14. Tejes anyagi garanciával készíti elő vidéki magántanulókat is.

Advertisement for 'Bangó tanintézet Budapest' featuring an illustration of a man in a top hat and text about educational services.